

3. 10. 2000

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Novela občanského soudního řádu ve vztahu k obchodnímu zákoníku - díl II.

Přehled základních změn občanského soudního řádu souvisejících s obchodně právními spory, provedenými zákonem č. [30/2000](#) Sb.

V.

Novelizace institutu odvolání a opravných prostředků

5.1. Rozhodování o odvolání

1. Novela stanoví zvláštní pravidla pro rozhodování o odvolání o rozsudku pro zmeškání nebo rozsudku pro uznání. To souvisí s již výše uvedeným zrychlením soudního řízení.
2. Odvolací soud se u vydaného rozsudku pro zmeškání nebo rozsudku pro uznání pouze zabývá přezkoumáním splnění zákonných podmínek pro vydání rozsudku pro zmeškání nebo pro uznání.
3. Odvolací soud může rovněž v případě, že je rozhodnutí napadáno pouze pro nesprávné právní posouzení věci, nemusí nařizovat jednání o odvolání, pokud se účastníci jednání o odvolání vzdali nebo s ním souhlasí.
4. Nově se zavádí pro rozhodování o odvolání také termín odmítnutí odvolání, a to tehdy, je li rozhodováno o odvolání podaném opožděně.
5. Novela zakotvuje postup soudu v případě, že se soud nižšího stupně neřídil závazným právním názorem nebo když došlo v řízení k závažným vadám. Nadřízený soud pak může věc nařídit, aby věc projednal jiný soudce nebo aby věc projednal jiný senát nebo aby věc projednal jiný soud.

5.2. Žaloba pro zmatečnost

1. Novela zavádí do OSŘ nový institut, a tím je žaloba pro zmatečnost. Takovou žalobou se může dotčený účastník domáhat zrušení pravomocného rozsudku nebo pravomocné usnesení:
 - a) pokud jsou zde skutečnosti, rozhodnutí nebo důkazy, které bez své viny nemohl použít v původním řízení před soudem prvního stupně nebo též před odvolacím soudem;
 - b) lze - li provést důkazy, jež nemohly být provedeny v řízení před soudem prvního stupně a mohly přivodit účastníkovi příznivější rozhodnutí ve věci.
2. Žalobou pro zmatečnost lze napadat pouze pravomocné rozhodnutí soudu prvního stupně nebo odvolacího soudu, kterým bylo řízení skončeno, jestliže:
 - a) bylo rozhodnuto ve věci nenáležící do působnosti soudů;
 - b) ten kdo před soudem vystupoval neměl způsobilost být účastníkem řízení;

- c) účastník řízení neměl procesní způsobilost a nebyl řádně zastoupen;
- d) nebyl podán návrh na zahájení řízení, ačkoliv ho zákon vyžadoval;
- e) ve věci rozhodoval vyloučený soudce nebo přisedící;
- f) soud byl nesprávně obsazen, ledaže místo samosoudce rozhodoval senát;
- g) bylo rozhodnuto v neprospěch účastníka v důsledku trest. činu soudce nebo přisedícího.

3. Žalobou pro zmatečnost může být napaden také pravomocný směnečný platební rozkaz, prav. rozsudek soudu prvního stupně nebo odvolacího soudu, jestliže:

- a) v téže věci bylo již dříve zahájeno řízení,
- b) v téže věci bylo již dříve rozhodnuto;
- c) odvolacím soudem bylo pravomocně zamítnuto usnesení o výkonu rozhodnutí, s tím, že rozhodnutí nelze vykonat.

4. Žalobu pro zmatečnost lze podat ve lhůtě 3 měsíců ode dne právní moci napadaného rozhodnutí.

VI.

Výkon rozhodnutí

Novela zásadním způsobem mění a rozšiřuje možnosti výkonu rozhodnutí, a to zejména zavedením nového institutu výkonu rozhodnutí prodejem podniku nebo jeho části a změnou podmínky prodeje nemovitosti v soudem prováděné dražbě nebo ukládá nové povinnosti povinnému nebo peněžním ústavům v souvislosti s výkonem rozhodnutí příkázáním pohledávky z účtu u peněžního ústavu.

6.1. Rozšíření pravomoci soudu při výkonu rozhodnutí

1. Lze jen uvítat, že Novelou došlo k rozšíření pravomoci soudu tím, že vložila do OSŘ ustanovení §260a, které dává možnost oprávněnému, aby navrhl předvolání povinného k prohlášení o majetku.

2. Novela zároveň stanoví podmínky, kdy je možno prohlášení o majetku požadovat, jedná se o situaci, kdy nebylo možno pohledávku oprávněného uspokojit výkonem rozhodnutí příkázáním pohledávky povinného u peněžního ústavu. Pokud povinný uvede do prohlášení o majetku nepravdivé skutečnosti, zakládá to jeho trestní odpovědnost.

3. Účinkem prohlášení o majetku je také to, že veškeré právní úkony povinného učiněné po prohlášení o majetku jsou neúčinné vůči oprávněnému.

6.2. Nové způsoby výkonu rozhodnutí prodejem podniku nebo jeho části

1. Novela zavádí nový institut výkonu rozhodnutí prodejem podniku nebo části podniku. Povinnému je nařízen prodej podniku ve výkonu rozhodnutí, pak je nejprve ustanoven správce podniku. Správce podniku je soudem vybrán ze seznamu správců konkursní podstaty, vedeného u krajského soudu, jež je místně příslušný.

2. Soud v usnesení, kterým nařídí výkon rozhodnutí zejména povinnému:

- a) zakáže převod podniku nebo jeho části na jiného;
- b) uloží, aby ve lhůtě 15 dnů od doručení usnesení oznámil, zda a kdo má k podniku, k jeho částem nebo věcem, právům nebo jiným hodnotám patřícím k podniku předkupní právo s poučením, že v

případě, že takovou skutečnost neuvede, odpovídá za škodu tím způsobenou;

c) zakáže, aby po převedení věci, práva nebo jiné majetkové hodnoty, které slouží k provozování podniku nebo vzhledem k své povaze mají tomuto účelu sloužit, převedl na jiného, zatížil je nebo s nimi nakládal bez souhlasu správce;

d) přikáže, aby správci umožnil kdykoliv nahlížet do účetní evidence a dalších písemností, týkajících se podniku a bez omezení vstupoval do všech prostor podniku.

3. V pravomoci správce je zejména zjištění majetku náležejícího do podniku, a jeho správa. Správce může ke své činnosti i bez souhlasu soudu přizvat znalce, který svými odbornými znalostmi napomůže zjištění hodnoty majetku náležejícího do podniku. Správce zejména zjistí, jaké věci a práva nebo jiné majetkové hodnoty náleží do podniku a provede jejich soupis. Dohled nad činností správce vykonává soud, který jej do funkce správce jmenoval.

6.3. Cena prodáváného podniku

1. Novela ukládá v ustanovení §338m OSŘ zjistit cenu prodáváného podniku na základě znaleckého posudku, vyhotoveného dle zvláštního zákona.

2. Poté je vyhlášena dražební vyhláška, která je zveřejněna jednak na úřední desce soud, jednak je doručena:

a) osobám, které mají k podniku nebo věcem a právům jej tvořícím předkupní nebo jiné právo;

b) oprávněnému;

c) místně příslušnému finančnímu úřadu;

d) těm, kdo vybírají pojistné na sociální zabezpečení, příspěvek na státní politiku zaměstnanosti;

e) okresnímu úřadu.

3. Poté je v termínu a způsobem uvedeným v dražební vyhlášce podnik vydražen. Vydražitel nabývá vydražený podnik do majetku ke dni právní moci usnesení o přílepu. Vydražitel může převzít vydražený podnik již následující den po udělení příklepu.

6.4. Přechod pohledávek a závazků

1. Stejně jako při prodeji podniku prostřednictvím smlouvy o prodeji podniku, uzavírané dle §471 a následujících Obchodního zákoníku i dle výkonu rozhodnutí prodejem podniku na základě dražby podniku přechází na vydražitele jak pohledávky související s podnikem, věci, práva a jiné majetkové hodnoty, jež souvisejí s podnikem, práva vyplývající z duševního vlastnictví, jež mají souvislost s podnikem, práva a povinnosti vyplývající z pracovněprávních vztahů a závazky, které nebyly uhrazeny při rozvrhu výtěžku z kupní ceny dosažené v dražbě.

2. Stejně jako je možné prodat podnik celý je možno provést výkon rozhodnutím o prodejem části podniku nebo prodejem spoluvlastnického podílu, resp. prodejem podílu spolumajitele podniku.

6.5. Novela výkonu rozhodnutí příkázáním pohledávky u peněžního ústavu

Novela rovněž upravuje výkon rozhodnutí příkázáním pohledávky z účtu u peněžního ústavu. Podle Novelu bude povinný ztrácí okamžikem, kdy je peněžnímu ústavu doručeno rozhodnutí (usnesení) soudu o výkonu rozhodnutí příkázání pohledávky u peněžního ústavu právo vybrat peněžní prostředky z účtu, použít tyto prostředky k platbám nebo s nimi jinak nakládat, používat je k platbám nebo s nimi jinak nakládat a to do výše vymáhané pohledávky a jejího příslušenství. Novela umožňuje

pouze výjimku, kdy peněžní ústav vydá povinnému peněžní prostředky na účtu k výplatě jeho zaměstnanců, pokud splní podmínky výplaty (tzn. uvede jména a příjmení zaměstnanců).

VII.

Změna dalších zákonů

Spolu s OSŘ mění Novela další zákony. Zejména dochází k podstatným změnám zákona 265//1992 Sb. o zápisech vlastnických a jiných práv, zákona č. [328/1991](#) Sb. - „O konkursu a vyrovnání, zákona č. [335/1991](#) Sb. „o soudech a soudcích“, zákona č. 148/1998 - o utajovaných skutečnostech“, zákona č. [15/1998](#) Sb. o Komisi pro cenné papíry, zákona č. [358/1992](#) Sb. - „notářského řádu“ a zákona č. [141/1961](#) Sb. - „trestního řádu“.

7.1. Novelizace Zákona o komisi pro cenné papíry

Novela mění zákon č. [15/1998](#) Sb. - „o Komisi pro cenné papíry“ a to tak, že mění znění §11 a nahrazuje jej novým zněním v této podobě, přičemž vypouští znění §11 odst. 1:

§11

1. Odst. 1 §11 se vypouští.

2. Předběžným opatřením může Komise uložit

- a) tomu, kdo vede pro osobu, vůči níž se přijímají opatření k nápravě nebo sankce, účet cenných papírů, aby neprováděl úkony směřující k převodu cenných papírů z tohoto účtu na jakýkoliv jiný účet téže nebo jiné osoby ani registraci zástavního práva,
- b) tomu, kdo vede účet cenných papírů, aby neprováděl jakékoliv úkony směřující k převodu cenných papírů z tohoto účtu na jakýkoliv jiný účet téže nebo jiné osoby ani registraci zástavního práva, jde-li o účet, na který byly převedeny osobou, vůči níž se přijímají opatření k nápravě nebo sankce, nebo jiným účastníkem řízení, cenné papíry z jejich účtů,
- c) tomu, kdo má v úschově nebo ve správě cenné papíry osoby, vůči níž se přijímají opatření k nápravě nebo sankce, nebo jiného účastníka řízení, aby neprováděl jakékoliv úkony směřující k převodu těchto cenných papírů na jiného,
- d) bance, která vede pro osobu, vůči níž se přijímají opatření k nápravě nebo sankce, nebo pro jiného účastníka řízení běžný, vkladový nebo jiný účet, aby nevyplácela peněžní prostředky z tohoto účtu, neprováděla na ně započtení a ani jinak s nimi nenakládala,
- e) bance, která vede běžný, vkladový nebo jiný účet, aby nevyplácela peněžní prostředky z tohoto účtu, neprováděla na ně započtení a ani jinak s nimi nenakládala, jde-li o účet, na který byly převedeny osobou, vůči níž se přijímají opatření k nápravě nebo sankce, nebo jiným účastníkem řízení peněžní prostředky z jejich účtů,
- f) bance, která vede běžný, vkladový nebo jiný účet, aby z tohoto účtu převedla peněžní prostředky na účet uvedený v rozhodnutí, jde-li o účet, na který byly převedeny osobou, vůči níž se přijímají opatření k nápravě nebo sankce, nebo jiným účastníkem řízení peněžní prostředky z jejich účtů.

3. Rozhodnutí o předběžném opatření se doručuje účastníkům tohoto řízení a rozklad podaný proti tomuto rozhodnutí nemá odkladný účinek.

4. Předběžné opatření zanikne uplynutím pěti dnů od jeho nařízení. Nepominou-li důvody, pro které

bylo nařízeno, podá Komise proti účastníkům návrh u soudu, aby uložil povinnosti podle odstavce 2, které byly uvedeny v rozhodnutí o předběžném opatření. Návrh musí být u soudu podán do pěti dnů od nařízení předběžného opatření; v takovém případě předběžné opatření zanikne až dnem vykonatelnosti usnesení soudu, kterým bylo o tomto návrhu rozhodnuto.

5. Rozhodnutí o předběžném opatření musí též obsahovat poučení o tom, kdy a za jakých podmínek předběžné opatření zaniká. Podá-li Komise u soudu návrh podle odstavce 4 věty třetí, zašle o tom tentýž den vyznění dotčeným účastníkům.

7.2. Novela obchodního zákoníku

1. Novela přidává nový důvod zrušení a likvidace veřejné obchodní a komanditní společnosti, a to v případě pravomocného nařízení výkonu rozhodnutí postižením podílu některého společníka ve společnosti, stejně tak i u komanditní společnosti. Obchodní zákoník dále počítá s výkonem rozhodnutí prodejem obchodního podílu společníka (u všech obchodních společnostích i u družstva).

2. Obchodní zákoník stanoví, že účast společníka ve společnosti s ručením omezeným a v družstvu končí také prodejem obchodního podílu ve výkonu rozhodnutí nebo při konkursu, prohlášeném na majetek společníka nebo člena družstva. Obchodní zákoník dále stanoví, že se členství ve společnosti nebo v družstvu obnovuje v případě, že bude řízení konkursní zastaveno pro nedostatek majetku. Zároveň se stanoví, že pokud byl již členu družstva nebo společníku vyplacen vypořádací podíl, musí jej v případě obnovení účasti ve společnosti společnosti vrátit.

7.3. Novela zákona o konkursu a vyrovnání

Novela v zákoně o konkursu a vyrovnání ukládá správci podniku navrhnout prohlášení konkursu na majetek povinného bez zbytečného odkladu poté, co byl pravomocně zastaven výkon rozhodnutí prodejem podniku proto, že cena práv věcí a jiných majetkových hodnot je nižší, než výše splatných závazků souvisejících s podnikem.

7.4. Novela zákona o soudech a soudcích

Novela v zákoně o soudech a soudcích stanoví, jakým způsobem bude přidělována agenda jednotlivým soudcům a senátům, a s tím, že bude sestaven plán práce soudů a zastupování jednotlivých senátů při dlouhodobé nemožnosti konat řízení před určeným senátem. Tímto postupem bude odbourána spornost přidělení jednotlivých věcí určitým soudcům a senátům a povede k částečnému odstranění pochybností o podjatosti osob rozhodujících o věci.

VIII.

Přechodná ustanovení

Novela reguluje přechodnými ustanovení její užívání po její účinnosti na právní vztahy nastalé před účinností Novelu apod. Proto Vám přinášíme krátký přehled nejdůležitějších přechodných ustanovení.

8.1. Vliv Novelu na řízení nová a řízení již probíhající

1. Novela platí i pro řízení zahájená přede dnem nabytí účinnosti Novelu, přičemž právní účinky

úkonů, které v řízení nastaly přede dnem nabytí účinnosti Novely, zůstávají zachovány.

2. Pro určení věcné a místní příslušnosti v řízeních, která byla zahájena přede dnem nabytí účinnosti Novely, se použije OSŘ v dosavadním znění.

3. Při rozhodování ve sporech o příslušnost se postupuje podle Novely i v řízeních, která byla zahájena přede dnem nabytí jeho účinnosti. Vznikl-li však spor o příslušnost přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona, rozhodne se o něm podle OSŘ v dosavadním znění.

8.2. Řízení ve věcech obchodního rejstříku

Pro řízení ve věcech obchodního rejstříku a pro řízení o některých otázkách obchodních společností, družstev a jiných právnických osob zahájená na návrh, který byl podán přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona, se v prvním stupni použijí dosavadní právní předpisy.

8.3. Řízení o návrzích Komise pro cenné papíry

1. Pro řízení o návrzích Komise pro cenné papíry podaných přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona se použijí v prvním stupni dosavadní právní předpisy.

2. Odvolání proti rozhodnutím soudu prvního stupně vydaným přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona nebo vydaným po řízení provedeném podle dosavadních právních předpisů se projednají a rozhodnou podle dosavadních právních předpisů.

3. Pro řízení v prvním stupni o výkon rozhodnutí, které bylo zahájeno přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona, se použijí dosavadní právní předpisy; totéž platí provedení těchto výkonů rozhodnutí.

4. Výkon rozhodnutí prodejem nemovitosti, který byl pravomocně nařízen přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona, se vztahuje na movité věci, jež jsou příslušenstvím nemovitosti, jen tehdy, nebylo-li přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona rozhodnuto o ceně nemovitosti a bylo-li rozhodnuto o ceně prodávané nemovitosti přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona, dokončí se řízení o určení této ceny podle dosavadních právních předpisů. Byla-li vydána dražební vyhláška přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona, avšak dražba nemovitosti nebyla do té doby provedena, soud tuto vyhlášku zruší a vydá novou dražební vyhlášku podle tohoto zákona.

IX.

Účinnost Novely

Novela je účinná dnem 1.1. 2001.

Další články:

- [Postoupení pohledávky na výživné jako novinka právní úpravy účinné od 1. 1. 2026](#)
- [Jak zahájit provoz mezinárodní letecké linky do České republiky \(EU\): právní požadavky pro aerolinky ze třetích zemí](#)
- [Mimořádné vydržení a vývoj judikatury Nejvyššího soudu](#)
- [Preventivně-sankční funkce náhrady nemajetkové újmy za porušení osobnostních práv pohledem Ústavního soudu](#)
- [Odštěpný závod zahraniční společnosti optikou NIS2: Jak správně určit velikost podniku?](#)
- [Zápis ochranné známky bez komplikací. Klíčem k úspěchu je kvalitní předběžná rešerše](#)
- [Zneužití práva na přístup podle GDPR](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 31. - létající pořizovatel ve světle nového stavebního zákona](#)
- [Právní povaha sítě elektronických komunikací - režim náhrady škody](#)
- [Náhrada ušlého nájemného při předčasném ukončení nájemní smlouvy na nebytové prostory](#)
- [Jak fungují plánovací smlouvy v reálných situacích \(2. díl\)](#)